

ПрАТ ВНЗ « МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Придунайська філія

Кафедра економіки та менеджменту .

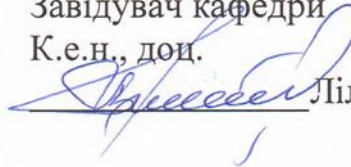
МАУП

Затверджую
Директорка ПФ ПрАТ «ВНЗ МАУП»

д.п.н. проф. Тамара ГУМЕННИКОВА
“07” вересня 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту
Протокол № 1 від 07 вересня 2023 р.
Завідувач кафедри
К.е.н., доц.

Лілія БОДЕНЧУК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК26 Фінанси, гроші та кредит

спеціальності:

073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня:

бакалавр
(шифр і назва спеціальності)

Розробник (-и) силабусу навчальної дисципліни:

Заєць Микола Артемович к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту

Викладач:

Заєць Микола Артемович к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту

Силабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол від 07 вересня 2023 № 1

Зав. кафедри к.е.н. доц. Лілія БОДЕНЧУК

(підпис)

Силабус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми 073 «Менеджмент»

07.09.2023 р.

Керівник (гарант) освітньої програми к.е.н. доц. Ліганенко І.В.

(підпис)

Силабус перевірено к.е.н. доц. Ліганенко І.В.

(підпис)

07.09.2023 р.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

Загальні відомості

Назва дисципліни	Фінанси, гроші та кредит
Викладач (-і)	Заєць Микола Артемович
Портфоліо викладача (-ів)	http://izmail.maup.com.ua
Контактний тел.	+38(067)519 24 21
E-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Графік консультацій: другий та четвертий вівторок місяця 14.00-17.00

1. Анотація

Предметом вивчення навчальної дисципліни є грошові та кредитні відносини ринкової економіки, що виникають на різних рівнях економічної системи між державою, юридичними та фізичними особами .

Об'єктами вивчення та діяльності є: принципи і механізми функціонування грошей в ринковій економіці та принципів кредитування, а також володіння методами аналізу й оцінки грошової та кредитної політики в Україні.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є формування базових знань з теорії фінансів, грошей та кредиту , засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях як теоретичної основи фінансової політики і розвитку фінансової та грошово – кредитної системи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» є :

- вивчення сутності, функцій та ролі фінансів у ринковій економіці;
- закономірностей їх еволюційного розвитку;
- теоретичних основ державних, корпоративних і міжнародних фінансів;
- засад функціонування фінансової системи держави, регулювання грошового обороту і кредитних відносин;
- засвоєння категорій статистичної науки;

- оволодіння статистичними методами збирання, систематизації, групування інформації;
- вивчення методів розрахунку економічних показників;
- набуття навичок узагальнення результатів статистичного аналізу та прийняття відповідних управлінських рішень.

3. Формат курсу:

очний (*offline*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Таблиця 2

Компетентність	Ступінь сформованості
1	2
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати первинні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні ЗК14. Здатність працювати у міжнародному контексті ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції	ФК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. ФК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо ФК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань ФК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення ФК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності. ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

- ПРН – 6 Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН – 12 Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
- ПРН – 17 Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

5. Опис навчальної дисципліни:

Таблиця 3

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
<i>Фінанси, гроші та кредит</i>	
Курс	2
Семестр	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Лекції	30
Практичні та семінарські заняття	26
Самостійна робота	64
Форма семестрового контролю	<i>Залік</i>

6. Статус дисципліни:

Обов'язковий компонент циклу професійної підготовки (шифр ОК34)

7. Пререквізити:

Успішне освоєння дисципліни передбачає наявність у студентів знань і компетенцій в обсязі бакалаврату, базується на знанні таких дисциплін як «Філософія», «Політична економія», «Математика», «Економічна теорія», «Система технологій».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Програмне забезпечення для доступу для законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws
2. Програмне забезпечення для доступу для на сайт «Судова влада України» : <https://court.gov.ua/>
3. Програмне забезпечення для доступу для на сайт с «Єдиним державним реєстром судових рішень»: reyestr.court.gov.ua/

9. Політики курсу:

Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ»МАУП).

Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.

За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

10. Схема курсу:

Таблиця 4

№ теми	Назва теми	денна форма			
		всього	в тому числі		
			л	сем	с.р.
ЗМ 1. Теоретичні й організаційні основи фінансів					
1	Сутність фінансів, їх функції та роль у суспільстві	7	2	1	4
2	Фінансова система	7	2	1	4
3	Фінансова політика і фінансовий механізм	10	2	2	6
	Державні фінанси	10	2	2	6
	Бюджет і бюджетна система	8	2	2	4
	Система доходів і видатків бюджету	10	4	2	4
	Разом по ЗМ 1	52	14	10	28
ЗМ 2. Основні положення теорії грошей					
6	Основні положення теорії грошей. Походження, сутність і функції грошей	12	4	2	6
	Грошовий оборот та грошові потоки	10	2	2	6
	Грошові системи та грошово-кредитна політика	10	2	2	6
	Система безготівкових розрахунків та регулювання готівкового обороту	10	2	2	6
	Разом по ЗМ 2	42	10	8	24
ЗМ 3. Кредит, кредитна система.					
13	Кредит і кредитна система	8	2	2	4
14	Державний кредит і державний борг	8	2	2	4
	Послуги комерційних банків	8	2	2	4
16	МКР	2		2	
	Разом по ЗМ 3	26	6	8	12
	Разом за курсом	120	30	26	64

11. Система оцінювання навчальних досягнень

Здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському, практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських

заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт:

Таблиця 5

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання СРС:

- змістовність – 3 бали
  - відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.
- Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів**.

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- Слайди до презентації – 5 балів
- Повнота розкриття теми – 10 балів

- Якість інформації – 5 балів
- Самостійність та креативність – 10 балів

Максимальна кількість балів - 30 балів.

12. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Таблиця 6

Критерії підсумкового модульного оцінювання знань студентів

Письмова контрольна робота (або тестування)	Критерії оцінювання
1	2
23-25	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання
20-24	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань
15-20	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань
7-15	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

13. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену в обсязі начального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» в терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Форма проведення екзамену, зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), кількість балів, яку може одержати студент, вагомість співвідношення видів оцінювання визначаються кафедрою економіки та менеджменту.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання з програмного матеріалу навчальної дисципліни і набуття певних компетентностей в цілому:

- володіння теоретичними знаннями про макроекономіку;
- здатності системного творчого використання набутих знань;
- уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань з макроекономіки;
- повнота, якість і точність виконання розрахунків тощо.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності, поточного контролю та екзамену.

Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

З метою забезпечення об'єктивності оцінок та прозорості контролю набутих студентами знань, вмінь та навичок, семестровий контроль (екзамен) здійснюється в комбінованій формі: письмовий - за екзаменаційними білетами або з використанням тестових форм та комп'ютерних технологій та співбесіда із студентом.

При оцінюванні результатів екзамену 100 балів розподіляються між кількістю питань та зазначаються в екзаменаційному білеті (варіанті тестів).

14. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (заліку)

1. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія..
2. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин.
3. Склад і особливості централізованих і децентралізованих фінансових ресурсів.
4. Функції фінансів як виявлення суттєвих ознак, суспільного призначення фінансів.
5. Розподільна функція, її зміст. Об'єкт й суб'єкти розподільних відносин. Контрольна функція.
6. Роль фінансів у регулюванні вартісних пропорцій економіки, галузевої й територіальної структури виробництва, у забезпеченні суспільного добробуту.
7. Теоретичні основи побудови фінансової системи.
8. Структура фінансової системи. Складові елементи фінансової системи.
9. Роль фінансів підприємницьких структур виробничої та невиробничої сфери у фінансовій системі.
10. Склад державних фінансів.
11. Структура зведеного бюджету України.

12. Характеристика державних цільових фондів. Економічна сутність та призначення фінансового ринку і страхового ринку.
13. Функції міжнародних фінансів. Вплив фінансової системи на темпи та пропорції розвитку економіки.
14. Правові та організаційні основи фінансової системи. Правове регулювання фінансових відносин.
15. Конституція як головний нормативно-правовий акт регулювання фінансових відносин.
16. Фінансові органи як регулюючий фактор фінансової системи.
17. Функції законодавчих і виконавчих органів державної влади щодо загального та оперативного управління фінансами.
18. Управління фінансами на рівні міністерств, відомств, підприємств та організацій.
19. Фінансова політика як складова економічної й соціальної політики держави.
20. Стратегія й тактика фінансової політики. Інструменти фінансової політики.
21. Фінансова політика України на сучасному етапі.
22. Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації фінансових відносин.
23. Складові елементи фінансового механізму.
24. Фінансовий менеджмент, його складові. Об'єкт й суб'єкти управління.
25. Функції фінансового менеджменту.
26. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання. Система фінансових планів, їх характеристика.
27. Фінансовий контроль. Сутність фінансового контролю, його значення.
28. Різновиди, форми й методи фінансового контролю.
29. Сутність державних фінансів, принципи їх організації та функціонування.
30. Структура державних фінансів України. Інструменти державного регулювання розподілу фінансових ресурсів.
31. Форми і методи мобілізації фінансових ресурсів.
32. Склад державних доходів.
33. Державні позики. Доходи державного і місцевих бюджетів.
34. Роль державних видатків в економіці держави, їх склад і напрями використання.
35. Централізовані та децентралізовані видатки.
36. Структура бюджетних видатків в Україні. Поточні та капітальні видатки.
37. Форми бюджетного фінансування.
38. Бюджет як економічна та юридична категорія. Місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин.
39. Функції бюджету. Бюджетний устрій і бюджетна система. Види бюджетів в Україні та їх характеристика.
40. Бюджетний процес. Поняття бюджетного процесу, його основні стадії та учасники.
41. Організація бюджетного планування. Порядок складання, розгляду й затвердження проектів державного й місцевих бюджетів.
42. Виконання державного й місцевих бюджетів. Звітність про виконання державного та місцевих бюджетів.
43. Економічна суть доходів бюджету. Джерела формування бюджетних доходів.

44. Форми й методи мобілізації грошових коштів.
45. Класифікація бюджетних доходів.
46. Формування доходів державного бюджету, їх склад і структура.
47. Інструменти митної політики щодо мобілізації грошових коштів у бюджет.
48. Фінансові ресурси місцевого самоврядування.
49. Місцеві бюджети. Закріплені й власні доходи місцевих бюджетів.
50. Функції держави, їх вплив на склад і структуру видатків бюджету.
51. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку.
52. Бюджетне фінансування та його форми.
53. Бюджетний дефіцит, причини виникнення, джерела покриття.
54. Функціональна, відомча та економічна класифікація бюджетних видатків.
55. Видатки державного бюджету. Основні напрямки використання бюджетних коштів.
56. Видатки бюджету на соціальну сферу, економіку, оборону й державне управління.
57. Витрати на фінансування митних органів.
58. Критерії розмежування видів видатків між бюджетами. Передача видатків на виконання делегованих державних повноважень.
59. Видатки місцевих бюджетів, що враховуються та не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.
60. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання. Формула визначення обсягу міжбюджетних трансфертів.
61. Розвиток теорії грошей як процес формування наукових шкіл, течій і теорій.
62. Основні питання та періоди (класичний, кейнсіанський, сучасний) розвитку теорії грошей.
63. Сутність номіналістичної та металічної теорій грошей. Теорія “представницької вартості паперових грошей”. Теорія “дестафації” грошей. Формування класичної кількісної теорії грошей та її основні положення.
64. Розвиток поглядів на роль грошей в економіці (Й. Шумпетер, Д. Кейнс, монетаристи). Внесок Д. Кейнса в теорію грошових відносин.
65. Погляди кейнсіанців, монетаристів та представників теорії раціональних очікувань на доцільність здійснення грошово-кредитної політики.
66. Зближення позицій монетаристів та неокейнсіанців у поглядах на грошово-кредитну політику.
67. Виникнення грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей.
68. Розвиток форм вартості і гроші. Роль грошей у розширеному відтворенні.
69. Еволюція форм грошей і грошових відносин. Товарні, металеві та паперові гроші.
70. Кредитні та електронні гроші.. Суть грошей. Гроші як особливий товар.
71. Функції грошей: міра вартості; засіб обороту; засіб платежу; засіб нагромадження; світові гроші..
72. Зміна економічної ролі золота. Ціна золота і гроші. Виникнення і розвиток сучасних грошей.
73. Кредитна природа сучасних грошей. Відмінність між паперовими та кредитними грошима..
74. Функціональні форми грошей. Грошові агрегати.

75. Зміст поняття грошовий оборот. Структура грошового обороту.
76. Готівковий та безготівковий оборот.
77. Грошово-розрахунковий, грошово-кредитний та грошово-фінансовий оборот.
78. Зв'язок грошового обороту із системою ринкових відносин. Основні ринки, що обслуговуються грошовим оборотом.
79. Грошові потоки: класифікація і механізм балансування.. Закон грошового обороту.
80. Швидкість обороту грошей і фактори, що її визначають. Погляди на характер зміни швидкості обороту грошей. Порядок розрахунку швидкості обороту грошей.
81. Попит на гроші. Моделі попиту на гроші К. Маркса, І. Фішера, кембриджської школи. Д. Кейнс про попит на гроші.
82. Модель попиту на гроші М. Фрідмена. Розвиток кейнсіанського підходу до попиту на гроші в моделях
83. Механізм поповнення грошей в обороті. Поняття емісії грошей.
84. Створення грошей банками. Банківський мультиплікатор. Модель пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор.
85. Поняття, призначення і елементи грошової системи. Класифікація грошових систем.
86. Система металевого та паперово-кредитного обороту. Проблеми грошової системи України.
87. Типи, зміст і основні інструменти грошово-кредитної політики.
88. Центральний банк як державна установа, що регулює обсяг грошової маси..
89. Проблеми узгодження фіскально-бюджетної та грошово-кредитної політики.
90. Інфляція як наслідок порушень у сфері грошового обороту. Форми інфляції. Вплив інфляції на економічні процеси.
91. Грошові реформи як інструмент стабілізації грошового обороту. Цілі та види грошових реформ.
92. Поняття системи безготівкових розрахунків та її складові.
93. Принципи організації безготівкових розрахунків. Способи і форми безготівкових розрахунків.
94. Відкриття рахунків у банках. Види банківських рахунків.
95. Порядок здійснення розрахунків за допомогою платіжних доручень, платіжних вимог-доручень, чеків, акредитивів, векселів, платіжних вимог, інкасових доручень.
96. Регулювання готівкового обігу як складова грошової системи.
97. Недопущення нерегульованого зростання готівки як мета регулювання готівкового обороту.
98. Принципи та складові регулювання обороту готівки. Робота банків з готівкою.
99. Вузьке та широке розуміння поняття “кредитна система”. Розвиток кредитної системи як наслідок розвитку грошово-кредитних відносин. Передумови формування і структурна схема побудови кредитної системи. Функції кредитної системи.

100. Передумови формування і структурна схема побудови кредитної системи. Функції кредитної системи.
101. Поняття банківської та парабанківської систем. Виникнення банків та їх економічна сутність. Одно- та дворівневі банківські системи.
102. Центральний банк і його роль в економіці. Функції Центрального банку і його повноваження.
103. Сутність, походження і види комерційних банків. Проблема стійкості банківської системи..
104. Характеристика, функції та види спеціалізованих кредитно- фінансових установ.
105. Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави й покритті бюджетного дефіциту.
106. Відмінність державного кредиту від банківського. Різновиди державного кредиту.
107. Внутрішні і зовнішні державні запозичення. Форми внутрішнього державного кредиту.
108. Казначейські позики. Гарантовані позики як форма умовного державного кредиту.
109. Форми зовнішнього державного кредиту. Позики міжнародних фінансових органів.
110. Міжурядові позики, їх значення у фінансовій підтримці України.
111. Державний борг. Причини й наслідки зростання державного боргу.
112. Джерела погашення державного боргу. Управління державним боргом.
113. Призначення комерційних банків в умовах ринкових відносин. Вибір банку для обслуговування.
114. Активні та пасивні операції банків.
115. Розрахунково-касове обслуговування і операції банків з векселями.
116. Кредитні послуги банків як вид банківських послуг. Система і механізм банківського кредитування.
117. Характеристика депозитних, депозитарних, інвестиційних, консультаційних та інших послуг банків.

15. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

16. Рекомендовані джерела (література):

Нормативні джерела:

1. Конституція України, - К., Преса України , 1997
2. Закон України „Про цінні папери і фондову біржу” від 18.06 91// ВВР України – 1991 -№ 38
3. Закон України „Про банки і банківську діяльність” від 21.12.2000// Уряд. Кур’єр. – 2001. - №8.
4. Закон України «Про власність» від 07.02.91//ВВр України, - 1991, -№20.
5. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.96//ВВР України , - 1996, - № 51.
6. Бюджетний кодекс України. - від 08.07.2010 № 2456-УІ.
7. Про Державний бюджет України на рік. - Закони України.
8. Вступ до Бюджетного кодексу. Навч. посібник. Мод. 1 / СІ. Мельник, І.Ф, Щербина, Дж. Хансен ті ін. -К., 2001. - 144 с. Основна:
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс".
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати".
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів".
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати".
13. Закон України “Про банки та банківську діяльність”: Затв. Постановою ВРУ від 20.03.91 № 872-12 // ВВР України. — 1991. — № 25. — С. 281.
14. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів”: Затв. Постановою ВРУ від 30.10.96 № 475/96-ВР // ВВР України. — 1996. — № 51. — С. 292.
15. Закон України “Про Національний банк України”: Затв. Постановою ВРУ від 20.05.99 № 679-14 // ВВР України. — 1999. — № 29. — С. 238.
16. Закон України “Про цінні папери та фондову біржу”: Затв. Постановою ВРУ від 18.06.91 № 1202/12 // ВВР України. — 1991. — № 38. — С. 508.
17. Про безготівкові розрахунки в господарському обороті України: Інструкція № 7, затв. постановою Правління НБУ від 02.08.96 № 204// Дод. до “Вісн. НБУ”. — 1996. — № 6. — С. 29.
18. Про кредитування: Положення НБУ, затв. постановою Правління НБУ від 28.09.95 № 246 // Дод. до “Вісн. НБУ”. — 1995. — С. 23.
19. Про порядок регулювання та аналіз діяльності комерційних банків: Інструкція НБУ, затв. постановою Правління НБУ від 14.04.98 № 141, зі змін, від 18.05.99 № 238.
20. Про порядок створення та реєстрації комерційних банків: Положення НБУ, затв. постановою Правління НБУ від 27.03.96 № 77 // Дод. до “Вісн. НБУ”. — 1996. — № 5. — С. 3.
21. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет КМУ зі змін, та доп. від 14.07.99 № 932-ХІУ // Голос України.— 1999. — 11 серп.

Основна література:

22. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика [текст]: навч. посіб. / Д.І. Коваленко, В.В. Венгер – К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 578 с.
23. Тимохова Г. Б. Фінанси, гроші та кредит: навчальний посібник для ст.-ів ВНЗ / Г. Б. Тимохова. – К. : Кондор, 2019. - 592 с
24. Банківська система: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ іме-ні Івана Франка, 2020. - 580 с. Борисова І. С., Краснікова О.М. Фінанси: Навчально-методичний посібник / І.С. Борисова, О.М. Краснікова. - Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2020. - 254 с.
25. Прасолова С. П. Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг / С. П. Прасолова, В.В. Карцева. – Київ:, «SBA-Print», 2020. – 568 с
26. Прасолова С.П. Системний ризик банківського сектору України: оцінка основних джерел, чинників, наслідків та напрямів регулювання / С.П. Прасолова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2019. - №1(91). – С.54 – 63
27. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / Т. С. Смовженко, А. Я. Кузнецова, О. Д. Вовчак та інші – К., ДВНЗ «Університет банківської справи» 2019. – 272 с.
28. Фінансова система та її роль у забезпеченні розвитку економіки України : монографія / [В.В. Карцева, О.В. Тимошенко, С.П. Прасолова та інші] ; за заг. ред. В. В. Карцевої. – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 254 с.
29. Щетинін А. І. Гроші та кредит: Навч. посіб./ А. І. Щетинін. – Дніпро: УМСФ, 2019. – 163 с.
30. Вовчак О.Д. Гроші та кредит: навчальний посібник / О.Д. Вовчак, І.Є. Бучко, З.Р. Костак – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 424 с.

Інформаційні ресурси

31. www.kmu.gov.ua – урядовий портал Кабінету Міністрів України.
32. www.bank.gov.ua – Національний банк України
33. www.me.gov.ua – Міністерство економіки України
34. www.minfin.gov.ua – Міністерство фінансів України
35. www.ukrstat.gov.ua – Державний комітет статистики України
36. www.bucoda.cv.ua □ Офіційний сайт Чернівецької області.
37. www.reforms.kiev.ua – Міжвідомча рада з впровадження економічних реформ в Україні.
38. www.niss.gov.ua – Національний інститут стратегічних досліджень
39. www.iweir.org.ua – Інститут світової економіки і міжнародних відносин
40. www.ucerps.org – Український центр економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова
41. www.igls.com.ua – Інститут глобальних стратегій
42. www.ier.kiev.ua – Інститут економічних досліджень і політичних консультацій
43. www.lawukraine.com – База українського законодавства в Інтернет
44. www.uazone.net □ інформаційний сервер про Україну.

45. www.eurasia.org/eerc/kiev/ □ EERC – консорціум економічних досліджень.
46. www.nbu.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
47. www.alpha.rada.kiev.ua – Національна парламентська бібліотека
48. www.dev.lac.lviv.ua/lib - Електронна бібліотека Львівської комерційної академії
49. www.lib-gw.univ.kiev.ua – Наукова бібліотека ім. Максимовича
50. www.library.dongu.donetsk.ua – Наукова бібліотека Донецького університету
51. www.libr.dp.ua – Дніпропетровська обласна наукова бібліотека
52. www.ognb.odessa.ua – Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького
53. www.lib.com.ua – Електронна бібліотека